

۱- در مورد رویاپردازی‌هایی که تاکنون داشته‌اید برای هم‌کلاسی‌های خود در کلاس توضیح دهید و بگویید رویاپردازی چه تأثیر مثبت یا منفی بر زندگی شما داشته است؟

« پاسخ »

زندگی را غیرواقعی و غیرحقیقی می‌کند.

۲- به دو مثال زیر توجه کنید.

- پزشکی که می‌داند سیگار کشیدن برای سلامت بدن مضر است، ولی سیگار می‌کشد.
  - شخصی که می‌داند مسواک زدن موجب سلامتی و حفظ دندان‌ها می‌شود، ولی در مسواک زدن سهل‌انگاری می‌کند.
- به نظر شما اشکال کار در کجاست؟ شناخت یا باور؟ چرا؟

« پاسخ »

در باور اشکال دارند زیرا با وجود آگاهی از انجام آن خودداری می‌کنند.

۳- به نظر شما تلاش برای هویت‌یابی در بین نوجوانان نسل گذشته با نسل امروز چه تفاوتی کرده است؟ عوامل شکل‌گیری هویت‌یابی در هر دو نسل چه بوده است؟ شما در تلاش برای هویت‌یابی تحت تأثیر کدام یک از عوامل زیر بوده‌اید؟

۱- والدین -۴ -۷

۲- همسالان -۵ -۸

۳- مذهب -۶ -۹

شما هویت خود را مثبت می‌دانید یا منفی؟ چرا؟

« پاسخ »

۴- کتاب -۵- رسانه‌ها -۶- شبکه‌های مجازی
نوجوانان امروز تحت تأثیر جهان الکترونیکی و شبکه‌های مجازی به صورت گسترده قرار گرفته و ارتباط زیادی با کل جهان دارند و بیشتر هویت آنان تحت تأثیر ارزشهای جهانی است تا وطنی و داخلی.

۴- به نظر شما مهارت‌های شناخت، ارزیابی و کنترل هیجان چه نوع مهارت‌هایی هستند؟ تاکنون در این زمینه تجربه‌ای داشته‌اید؟

« پاسخ »

مهارت‌های خودآگاهی و شناخت ویژگی‌های جسمانی، شناختی، هیجانی و اجتماعی می‌باشند.

۵- به دو مثال زیر توجه کنید.

- بهنام، برای هدایت هیجان‌هایش، تصمیم می‌گیرد هفته‌ای سه روز به صورت فشرده تمرین‌های ورزشی انجام بدهد.
  - پوریا مدتی است تصور می‌کند بسیار پرنرژی است. او، برای نمایش توان خویش هر روز به همراه برخی از دوستان، در معابر شهری، مزاحم راننده‌ها می‌شود و از این کار احساس لذت می‌کند.
- هر دو مثال، محصول هیجان است، اما یک رفتار، مثبت و سازنده و دیگری مخرب و آزاردهنده است. شما چه رفتار مثبت و منفی دیگری در استفاده از هیجان‌ات را می‌شناسید؟ از هر مورد یکی را توضیح دهید.

« پاسخ »

مثبت: آموزش ریاضی برای کنترل هیجان‌ات معلم
منفی: سروصدا در کلاس و اختلال در تدریس معلم

۶- آیا شما غیر از موارد زیر، خصوصیات شناختی و تفکر دیگری، در شروع نوجوانی و هم‌اکنون در خود احساس می‌کنید؟ توضیح دهید.

جدول ۲-۳- پیامدهای تغییرات شناختی نوجوانان و توصیه پیشنهادی

پیامد تغییرات شناختی	توصیه
حساسیت نسبت به انتقاد دیگران	بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.
احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز	باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.
آرمان‌گرایی و عیب‌جویی	باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.
مشکل در تصمیم‌گیری روزمره	به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود. تصمیم‌گیری کارآمد، الگوی تصمیم‌گیری نوجوانان باشد.

« پاسخ »

تفکر درباره خود و در تغییر در محتوای تفکر

۷- شما دانش‌آموزان، به لحاظ سن، در دوره نوجوانی قرار دارید. در این دوره تغییرات متعددی را در خود مشاهده کرده‌اید.

حسن: احساس غرور کردم.

حسین: فکر کردم آدم دیگری شده‌ام.

علی: احساس خجالت می‌کنم؛ هیکلم بی‌قواره بزرگ شده است.

شما هم، مانند مثال‌های فوق، تغییرات جسمانی و احساسات خودتان را بنویسید.

« پاسخ »

احساس می‌کنم بزرگ شده‌ام و از دوره‌ی کودکی خیلی فاصله گرفته‌ام.

۸- آیا شما این احساس را تجربه کرده‌اید که به طور ناگهانی تغییراتی در شما رخ دهد؟ در چه سنی؟

« پاسخ »

همه ما در دوره‌ای به طور ناگهانی تغییرات زیادی را تجربه کرده‌ایم و در بسیاری از حیطه‌های جسمانی و روانی مثل توانمندی‌های عقلانی، هیجانی، اجتماعی متفاوت شده‌ایم - این دوره همان دوره نوجوانی ۲۰-۱۲ سالگی را شامل می‌شود.

۹- به دو مثال زیر توجه کنید.

• مینا ۶ ساله است. به سراغ قفسه‌های بالایی آشپزخانه می‌رود بدون اجازه مادر مقداری شکلات برمی‌دارد. هنگام پایین آوردن دستش، یک فنجان می‌شکند.

• برادر دوقلوی مینا برای کمک به مادرش ناگهان دستش به سینی فنجان‌ها می‌خورد و سه فنجان را می‌شکند. عمل کدام‌یک از این‌ها اخلاقی نیست؟ این دو مثال را برای دو کودک ۶-۵ ساله تعریف و پاسخ را یادداشت کنید و به کلاس ارائه دهید.

« پاسخ »

مینا و برادرش عمل خیراخلاقی انجام نداده‌اند. بچه‌های ۶-۵ ساله به دلیل نوع استدلال خود رفتار مینا را به دلیل عدم اطلاع مادر غیراخلاقی می‌دانند.

۱۰- به این مثال توجه کنید: مریم ۵ ساله است. مادرش یک کیک خوشمزه برای او و برادرش پخته و آنرا در یخچال قرار داده است. مریم، علاوه بر سهم خودش، سهم برادرش را هم می‌خورد، آیا کار مریم اخلاقی است؟ چرا؟

« پاسخ »

خیر - کودک در فرایند رشد اخلاقی تصویری از کار خوب و بد ندارد اگر چه کار مریم غیراخلاقی است اما مسئول رفتار خود نیست و عنصر اخلاقی به حساب نمی‌آید برای تبدیل شدن به عنصر اخلاقی باید یک فرایند تدریجی و پیچیده طی شود.

۱۱- به این تصاویر نگاه کنید. چه تفاوتی در رفتار کودکان می‌بینید؟ به نظرتان کدام یک رشد اجتماعی بیشتری دارند؟ چرا؟

« پاسخ »

در تصویر بالا کودک به تنهایی بازی می‌کند اما در تصویر پایین کودکان به صورت گروهی بازی می‌کنند. کودکی که گروهی بازی می‌کند رشد اجتماعی بهتر خواهد داشت.

۱۲- حیوانات هم مانند انسان‌ها هیجان‌های خود را بروز می‌دهند. به نظر شما در کدام یک از هیجان‌ها (ساده و مرکب) انسان با حیوان مشترک است؟ چرا؟

« پاسخ »

هیجان‌ها در حیوانات در مقایسه با انسان ساده‌تر می‌باشد چون یکی از عواملی که باعث پیچیدگی و تغییر هیجان‌ها می‌شود رشد شناخت از جمله آگاهی می‌باشد. ترس، خشم و محبت هیجان‌های غریزی هستند البته رفتارگریان معتقدند هیچ هیجانی غریزی نیست.

۱۳- عوامل محیطی در تسلط کودکان بر لغات تأثیر به‌سزایی دارد. یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، اسباب‌بازی است. به نظر شما چه عوامل محیطی دیگری در رشد زبانی دوره کودکی مؤثر است؟

« پاسخ »

رسانه‌ها - محیط خانوادگی - دوزبانگی - وضعیت اجتماعی و اقتصادی - محرکات گفتاری در محیط

۱۴- چرا کودکان تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیا قرار می‌گیرند؟

تصویر کنید می‌خواهیم $\frac{1}{4}$ لیتر شیر را در دو لیوان با حجم مساوی بریزیم. یکی از لیوان‌ها بلند و باریک و دیگری پهن و کوتاه. شیر را به مقدار مساوی در هر دو لیوان می‌ریزیم و مقابل کودک ۴ یا ۵ ساله قرار می‌دهیم و از او می‌خواهیم یکی را انتخاب کند. به نظر شما کدام لیوان را ترجیح می‌دهد؟ چرا؟ این آزمایش را در طول هفته با بچه‌های کوچک‌تر انجام دهید و مشاهدات خود را در کلاس مطرح نمایید.

« پاسخ »

کودک در رشد شناختی تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیا قرار می‌گیرد، بنابراین لیوان بلند و باریک را انتخاب می‌کند که به نظرش بزرگتر است.

۱۵- با توجه به آشنایی شما با انواع پردازش (مفهومی، ادراکی) چرا کودکان قبل از دبستان، هدایای بزرگ کم‌ارزش را بر هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند؟

« پاسخ »

کودکان ۴-۵ ساله به مفهوم پایداری حجم نرسیده‌اند بنابراین به تصور این‌که کادو بزرگ‌تر باارزش‌تر و بیشتر می‌باشد آن را انتخاب می‌کنند.

۱۶- آیا تاکنون درباره آثار مخرب عوامل شیمیایی بر جنین در جنگ‌های مختلف شنیده‌اید؟ با مراجعه به منابع اطلاعاتی (مجلات و شبکه‌های مجازی) یک تصویر مربوط به این موضوع و توضیح آن را با خود به کلاس بیاورید و درباره آن بحث کنید.

« پاسخ »

شکاف کام و لب - ناهنجاری‌های اندام‌ها - ناهنجاری‌های قلب و عروق - عقب‌ماندگی‌های ذهنی - نارسایی‌های کلیه

۱۷- شما تا کنون حدود ۱۷ سال از زندگی خود را پشت سر گذاشته‌اید. سعی کنید سال‌های طی شده را به مراحل مختلف تقسیم کنید. ملاک تقسیم‌بندی شما چیست؟ تفاوت عمده مرحله کنونی شما با مرحله‌ای که دانش‌آموز سال اول ابتدایی بودید چیست؟

ملاک تقسیم‌بندی خود را با دیگر دوستان مقایسه کنید.

برای تکمیل اطلاعات خود می‌توانید به منابع مختلف علمی مراجعه و مراحل خود را اصلاح کنید.

« پاسخ »

تولد تا ۲ سالگی (طفولیت) ۲ تا ۶ سالگی (کودکی اول) ۷ تا ۱۱ سالگی (کودکی دوم) ۱۲ تا ۱۷ سالگی (نوجوانی) سن و تغییرات جسمانی و شناختی و اجتماعی مرتبط با تقسیم‌بندی می‌باشند.

- ۱۸- ۱- در یک خانواده پرجمعیت و خانواده تک‌فرزند همه کودکان در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند، اما در خانواده پرجمعیت، کودک لغات بیش‌تری می‌آموزد، به نظر شما علت این تفاوت چیست؟
- ۲- کدام یک از عوامل وراثتی یا محیطی باعث ایجاد تفاوت شده است؟

« پاسخ »

- وجود محرکات کلامی محیطی غنی در خانواده پرجمعیت ایجاد می‌کند.
- عوامل محیطی

۱۹- با توجه به اشعار زیر مشخص کنید کدام یک به عامل وراثتی و کدام به عامل محیطی اشاره دارد:

- زینهار از قرین بد زینهار / و قنا رینا عذاب النار
- پرتو نیکان نگیرد هرکه بنیادش بد است / تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است.
- عاقب گرگ‌زاده گرگ شود / گر چه با آدمی بزرگ شود
- با سیه‌دل چه سود گفتن وعظا / نرود میخ آهنین در سنگ
- پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد
- سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد
- گلی خوشبوی در حمام روزی / رسید از دست محبوبی به دستم
- بدو گفتم که مشکمی یا عبیری / که از بوی دلاویز تو مستم
- بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم
- کمال همنشین در من اثر کرد / وگرنه من همان خاکم که هستم

« پاسخ »

به ترتیب محیطی - زیستی - زیستی - زیستی - محیطی - محیطی

۲۰- در چه سنی دوچرخه‌سواری را یاد گرفتید؟ آیا این مهارت در نتیجه تغییرات رشدی حاصل شده است، یا با تمرین و آموزش مکرر؟

« پاسخ »

۴ سالگی - برای یادگیری دوچرخه‌سواری هم نیاز به رشد جسمانی، شناختی و اجتماعی دارد و هم تجربه و تمرین و یادگیری

۲۱- به ترتیب کدام دوره رشد نسبت به دوره‌های بعدی اهمیت زیادی دارد و شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی در کدام دوره رخ می‌دهد؟

- (۱) کودکی - طفولیت
- (۲) کودکی - نوجوانی
- (۳) نوجوانی - طفولیت
- (۴) نوجوانی - نوجوانی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. - دوره کودکی، نسبت به سایر دوره‌های بعدی رشد، اهمیت زیادی دارد. - نوجوانی دره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است.

۲۲- مریم ۵ ساله و رویا ۱۸ ساله برای خرید لباس به فروشگاه می‌روند. ملاک انتخاب مریم، صرفاً علاقه او به رنگ قرمز است، اما رویا علاوه بر رنگ، بر کیفیت، دوام و قیمت البسه نیز توجه دارد، کدام گزاره در مورد این فرض صادق است؟

- ۱) هر چه موضوع و اولویت‌های تصمیم‌گیری دقیق‌تر باشد، اقدام‌های بعدی شفاف‌تر است.
- ۲) از آن‌جا که تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.
- ۳) تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی کارآمدتر از تصمیم براساس پردازش ادراکی است.
- ۴) کودکانی که هیجانات رشد یافته‌ای ندارند، تحت تأثیر ویژگی‌های ظاهری اشیا قرار می‌گیرند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تصمیم‌گیری در کودکان مبتنی بر پردازش ادراکی و تصمیم‌گیری در نوجوانان بر مبنای پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

۲۳- کدام‌یک از اشعار زیر به تأثیر عوامل محیطی بر رشد اشاره ندارد؟

- ۱) گر نشیند فرشته‌ای با دیو / وحشت آموزد و خیانت و ریو
- ۲) با بدان کم‌نشین که بد مانی / خوپذیر است نفس انسانی
- ۳) با عزیزی نشست روزی چند / لاجرم همچون گرمی شد
- ۴) پسر کاو ندارد نشان از پدر / تو بیگانه خوانش مخوانش پسر

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره‌ی ندگی، از دوره‌ی جنینی تا سالمندی، در افراد رخ می‌دهد می‌تواند معلول دو دسته عوامل زیستی و محیطی باشد، عوامل محیطی در بیرون از فرد وجود دارد و بر بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار است.

۲۴- اگر سحر کودکی نوپا و در حال سپری کردن دوران طفولیت خود باشد، احتمال بروز کدام مهارت در دامنه‌ی سنی او بیشتر است؟

- ۱) ایستادن با کمک
- ۲) بلند شدن از وضعیت نشسته
- ۳) راه رفتن مستقل
- ۴) راه رفتن با کمک

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. طفولیت دو سال اول زندگی فرد را شامل می‌شود و کودک ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتد، نوپا می‌نامند، بازه‌ی زمانی مشترک بین این دو دوره، ۱ تا ۲ سالگی است که کودک در این دوره می‌تواند به صورت مستقل راه برود.

۲۵- هر یک از سلول‌های جنسی زن و مرد دارای ..... کروموزوم است و نتیجه ترکیب کروموزوم‌های زن و مرد تشکیل می‌باشد. ....

(۱) ۲۳ - اووم (۲) ۴۶ - زیگوت (۳) ۴۶ - اووم (۴) ۲۳ - زیگوت

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر یک از سلول‌های جنسی زن و مرد به تنهایی دارای ۲۳ کروموزوم است و نتیجه ترکیب آن‌ها تشکیل زیگوت می‌باشد.

۲۶- پاسخ هر یک از سوالات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟ (به ترتیب)

(الف) کدام تحول در نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است؟

(ب) به ترتیب اندازه و ظرفیت «قلب» و «شش» در دوره نوجوانی چند برابر قبل می‌شود؟

(ج) قضاوت بهتر و پیش‌تر در مورد مسائل دینی در دوره نوجوانی و جوانی در گرو رشد سریع در کدام حوزه است؟

(۱) اخلاقی و اجتماعی - دو برابر و سه برابر - اخلاقی

(۲) ارزشی و دینی - سه برابر و دو برابر - شناختی

(۳) شناختی و هیجانی - سه برابر و دو برابر - اخلاقی

(۴) ارزشی و اخلاقی - دو برابر و سه برابر - شناختی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تحول ارزشی و اخلاقی در نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است.

اندازه قلب در دوره نوجوانی ← دو برابر قبل

اندازه ظرفیت شش در دوره نوجوانی ← سه برابر قبل

رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

۲۷- کدام یک از ابیات زیر از نظر عوامل مؤثر بر رشد با بقیه متفاوت است؟

(۱) اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است / توله‌سگ تازی نگردد چون که بنیادش سگ است

(۲) گر ببندی اسب تازی را زمانی پیش خر / رنگشان همگون نگردد، طبعشان همگون شود

(۳) بر نشوی تو به جهان برین / یار بد بر جان و بر ایمان زند

(۴) مار بد تنها ترا بر جان زند / یار بد بر جان و بر ایمان زند

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی (۱) به ذات بد و سرشت یعنی عوامل زیستی مؤثر بر رشد اشاره دارد که ذات خراب نیکو نمی‌شود، چون بنیادش خراب است. سایر گزینه‌ها به عوامل محیطی مؤثر بر رشد اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اثرپذیری هم‌نشینی و دوستان (همگون شدن طبع موجودات)

(۳) به سعادت و کمال نمی‌رسی تا زمانی که هم‌نشینی بد داری.

(۴) هم‌نشینی و معاشرت با افراد نادرست، باعث از بین رفتن ایمان انسان می‌شود.

- ۲۸- کدام یک از گزینه‌های زیر، در خصوص ویژگی‌های رشد شناختی دوره نوجوانی، صحیح‌تر می‌باشد؟
- (۱) پردازش مفهومی - تفکر احتمال‌گرا
 (۲) تفکر سازمان‌یافته‌تر - تمرکز ضعیف‌تر
 (۳) افزایش تحریک‌پذیری - مهارت فراحافظه
 (۴) توجه‌گزینشی - فقدان درک انگیزه‌های درونی دیگران

« پاسخ »

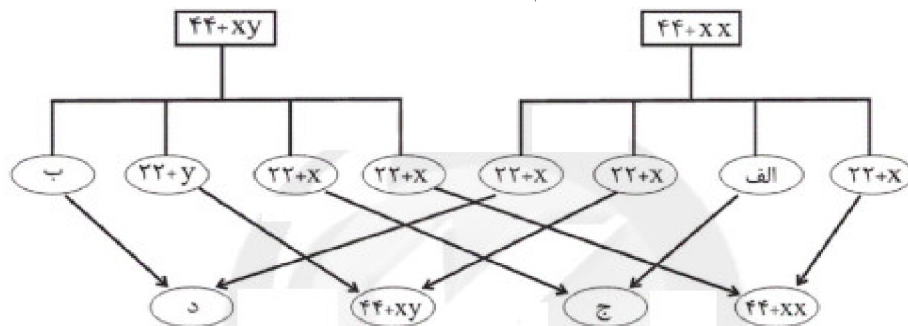
گزینه ۱ پاسخ صحیح است. - پردازش غالب نوجوانان، مفهومی است.
 - برای اولین بار در دوره نوجوانی، تفکر فرضی شکل می‌گیرد، به این معنا که نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از تفکر احتمال‌گرا بهره می‌برند.

- ۲۹- رشد انسان از زمان ..... شروع می‌شود و ..... از عوامل مؤثر بر رشد این دوره نیست.
- (۱) تشکیل نطفه - حالت‌های هیجانی مادر
 (۲) تشکیل جنین - عوامل شیمیایی
 (۳) تشکیل نطفه - ویژگی‌های شناختی مادر
 (۴) تولد- ارتباط معنوی مادر با خالق

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رشد انسان از زمان تشکیل نطفه شروع می‌شود. همچون سن مادر، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط، حالت‌های هیجانی، آرامش، به ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی و استفاده از داروها بر چگونگی رشد قبل از تولد تأثیر دارند.

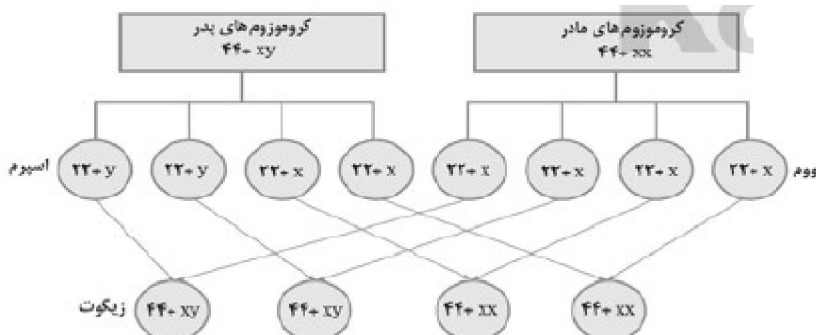
- ۳۰- به ترتیب از راست به چپ از موارد «الف» تا «د»، کدام گزینه جاهای خالی نمودار زیر را تکمیل می‌کند؟

- (۱) $44 + xx - 44 + xy - 22 + x - 22 + y$
 (۲) $44 + xx - 44 + xy - 22 + x - 22 + y$
 (۳) $44 + xx - 44 + xx - 22 + y - 22 + x$
 (۴) $44 + xy - 44 + xx - 22 + y - 22 + y$

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۳۱- رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی بوده و مبتنی بر یک نقشه ژنتیکی است، چه می‌باشد؟
(۱) رشد (۲) رسش (۳) تجربه (۴) وراثت

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است رسش یا پختگی گویند.

۳۲- کدام یک از مهارت‌های حرکتی زیر در کودکان زودتر از بقیه اتفاق می‌افتد و کدام نیمکره‌ی مغز در آن نقش دارد؟
(۱) بستن بند کفش - نیمکره‌ی چپ
(۲) بالا رفتن از پله‌ها - نیمکره‌ی چپ
(۳) بستن بند کفش - نیمکره‌ی راست
(۴) بالا رفتن از پله‌ها - نیمکره‌ی راست

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی هم‌چون بالا رفتن از پله‌ها هستند، سپس مهارت حرکات ظریف هم‌چون بستن بند کفش را به دست می‌آورند. نیمکره‌ی چپ در زبان‌آموزی و حرکت نقش مهمی دارد.

۳۳- کلمات «عبد» و «سید» در حدیث پیامبر گرامی اسلام (ص) اشاره به کدام هفت سال زندگی کودکان دارند؟ (به ترتیب)
(۱) هفت سال اول - هفت سال دوم
(۲) هفت سال دوم - هفت سال سوم
(۳) هفت سال سوم - هفت سال اول
(۴) هفت سال دوم - هفت سال اول

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
عبد ← فرمانبردار ← هفت سال دوم
سید ← آقا و سرور ← هفت سال اول

۳۴- سارا کودکی است که همیشه برای رسیدن به خواسته‌هایش پافشاری می‌کند، نصیحت‌های مادرش را اغلب فراموش می‌کند و نمی‌تواند به خوبی به انجام بازی‌های دسته‌جمعی بپردازد. به ترتیب سارا در کدام جنبه‌های رشد دچار مشکل است؟

(۱) هیجانی - شناختی - اجتماعی
(۲) هیجانی - اجتماعی - اخلاقی
(۳) اخلاقی - شناختی - اجتماعی
(۴) اخلاقی - هیجانی - شناختی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
پافشاری بر خواسته‌ها (همان اصرار بر خواسته) ← رشد هیجانی
فراموشی کردن نصیحت‌های مادر ← مشکل در حافظه ← رشد شناختی
عدم توانایی در انجام بازی‌های دسته‌جمعی ← رشد اجتماعی

۳۵- کدام عبارت، در روان‌شناسی نشان‌گر مفهوم «رسش» است؟

- (۱) پردازش مفهومی و ادراکی
- (۲) توانایی‌های مرتبط به توجه، حافظه و زبان
- (۳) آمادگی زیستی که خود دارای برنامه‌ی رشد طبیعی است.
- (۴) رشد هیجانی که مستلزم آگاهی در هیجانات خود و اطرافیان است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رسش یا پختگی به معنای آمادگی زیستی است که خود دارای برنامه‌ی رشد طبیعی و منظمی است.

۳۶- روان‌شناسی بر کدام مرحله از رشد انسان بیش‌تر تأکید می‌کند؟

- (۱) نوجوانی و جوانی
- (۲) نوزادی و کودکی
- (۳) کودکی و نوجوانی
- (۴) تمامی مراحل رشد

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به دلیل تغییرات گسترده‌ای که در سن کودکی و نوجوانی رخ می‌دهد در علم روان‌شناسی، این دوره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۳۷- حل مسئله، بیانگر کدام جنبه از رشد انسان است؟

- (۱) اجتماعی
- (۲) اخلاقی
- (۳) هیجانی
- (۴) شناختی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی هم‌چون، توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت و حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

- ۳۸- به ترتیب هر یک از جملات زیر اشاره به کدام یک از ابعاد رشد دوره نوجوانی دارد؟
- (الف) قابل توجه بودن تغییرات این بعد از رشد باعث می شود که نوجوان احساس توانمندی زیادی کند.
- (ب) عدم پختگی در به کارگیری توانایی های این بعد از رشد باعث بروز رفتارهای ناسازگارانه می شود.
- (ج) سنجش یک کالا براساس ماندگاری و کیفیت از نتایج رشد در این بعد می باشد.
- (د) بروز احساس خودمختاری و تغییرات سریع شناختی، به رشد در این جنبه منتهی می شود.
- (۱) رشد جسمانی - اجتماعی - اجتماعی - اجتماعی
- (۲) بلوغ جنسی - اجتماعی - اجتماعی - اخلاقی
- (۳) رشد جسمانی - شناختی - شناختی - اخلاقی
- (۴) بلوغ جنسی - شناختی - شناختی - اجتماعی

« پاسخ »

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- (الف) تغییرات اندام های داخلی و بیرونی (رشد جسمانی) بدن باعث می شود که نوجوانان احساس توانمندی زیادی کنند.
- (ب) عدم پختگی لازم در به کارگیری توانایی های شناختی در دوره نوجوانی باعث بروز پیامدهای ناسازگارانه می شود.
- (ج) سنجش یک کالا براساس ماندگاری و کیفیت، اشاره به پردازش مفهومی دارد که از نشانه های رشد شناختی است.
- (د) رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند.

- ۳۹- به ترتیب هر یک از حالات زیر در چند ماهگی کودک اتفاق می افتد؟
- «ایستادن با کمک - نشستن با کمک - ایستادن مستقل - بلند شدن از وضعیت نشسته»
- (۱) ۷ تا ۱۰ ماهگی - ۵ تا ۸ ماهگی - ۱۱ تا ۱۴ ماهگی - ۷ تا ۱۰ ماهگی
- (۲) ۹ تا ۱۲ ماهگی - ۵ تا ۸ ماهگی - ۱۲ تا ۱۵ ماهگی - ۹ تا ۱۲ ماهگی
- (۳) ۷ تا ۱۰ ماهگی - ۳ تا ۶ ماهگی - ۱۱ تا ۱۴ ماهگی - ۹ تا ۱۲ ماهگی
- (۴) ۹ تا ۱۲ ماهگی - ۳ تا ۶ ماهگی - ۱۲ تا ۱۵ ماهگی - ۷ تا ۱۰ ماهگی

« پاسخ »

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ایستادن با کمک: ۷ تا ۱۰ ماهگی
نشستن با کمک: ۳ تا ۶ ماهگی
ایستادن مستقل: ۱۱ تا ۱۴ ماهگی
بلند شدن از وضعیت نشسته: ۹ تا ۱۲ ماهگی

۴۰- مطابق مراحل رشد در اسلام، به ترتیب کودک تقریباً در کدام دوره زندگی آقا و سرور و در کدام دوره فرمانبردار است؟

- (۱) طفولیت و کودکی اول - کودکی دوم
(۲) کودکی اول و دوم - جوانی
(۳) طفولیت و کودکی اول - نوجوانی
(۴) کودکی اول و دوم - نوجوانی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مطابق مراحل رشد در اسلام، کودک هفت سال آقا و سرور است (طفولیت و کودکی اول) و هفت سال فرمانبردار (کودکی دوم) و هفت سال وزیر و مشاور (نوجوانی)

- ۴۱- ابزار خشم، جزء کدام جنبه‌ی رشد انسانی، محسوب می‌شود؟
(۱) رفتاری (۲) هیجانی (۳) شناختی (۴) فیزیولوژیکی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابزار خشم از نشانه‌های رشد هیجانی انسان می‌باشد.

۴۲- این بیان نوجوان «من فقط به مصالح خودم اهمیت می‌دهم و مسائل دیگران به من مربوط نیست.» به کدام جنبه‌ای از رشد مربوط می‌شود؟

- (۱) اخلاقی (۲) اجتماعی (۳) شناختی (۴) هیجانی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جمله من فقط به مصالح خودم اهمیت می‌دهم و مسائل دیگران به من مربوط نیست به رشد اخلاقی دوره نوجوانی مربوط می‌شود.

- ۴۳- در رسش یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات کدام مورد نقش دارد؟
(۱) ویژگی‌های رفتاری (۲) یادگیری (۳) محیط (۴) وراثت

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وراثت نقش تعیین کننده‌ای در رسش یا آمادگی زیستی افراد برای تغییر دارد.

- ۴۴- یکی از علائم رشد اجتماعی که در ۷-۸ ماهگی رخ می‌دهد چیست؟
(۱) بازتاب بابنسکی (۲) خودمرکزبینی (۳) لبخند اجتماعی (۴) ترس از غریبه

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترس از غریبه در ۷-۸ ماهگی رخ می‌دهد که یکی از علائم رشد اجتماعی در دوره کودکی است.

۴۵- به ترتیب هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام یک از مراحل رشد انسان از منظر اسلام است؟
«فهماندن زیبایی‌ها و زشتی‌ها - بهره‌گیری از حس تقلید کودک با عمل و گفتار صحیح - رشد دادن عواطف و احساسات صحیح - دخالت دادن در تصمیم‌گیری‌ها»

- ۱) هفت سال دوم - هفت سال اول - هفت سال دوم - هفت سال سوم
- ۲) هفت سال دوم - هفت سال اول - هفت سال اول - هفت سال سوم
- ۳) هفت سال اول - هفت سال اول - هفت سال دوم - هفت سال سوم
- ۴) هفت سال اول - هفت سال دوم - هفت سال اول - هفت سال دوم

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- در هفت سال اول کودک باید آزاد باشد که بازی کند. باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد، با رفتار خوب و گفتار پسندیده او را پرورش داد و بدون توقع اطاعت از او، سعی کرد با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گیرد.
- در هفت سال دوم کم‌کم باشد زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به کودک فهماند و در تأدیب او کوشش کرد و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.
- در هفت سال سوم باید با او به‌منزله مشاور رفتار کرد. دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری دخالت داد.

۴۶- ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره زندگی، رخ می‌دهد در چه دوره‌هایی است؟

- ۱) جنینی تا سالمندی
- ۲) کودکی اول و دوم
- ۳) طفولیت، نوجوانی، بزرگسالی
- ۴) جنینی تا میان سالی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره زندگی، از دوره جنینی تا دوره سالمندی، در افراد رخ می‌دهد، می‌تواند معلول دو دسته عوامل زیستی و محیطی باشد.

۴۷- یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی که بر روی تغییرات رشدی تأثیر می‌گذارد، چیست؟
۱) آموزش   ۲) تربیت اجتماعی   ۳) همسالان   ۴) یادگیری

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی، تأثیر بسزایی دارد.

۴۸- به موازات افزایش سن کودک، ایجاد توانمندی‌های جسمانی و شناختی از چه طریقی به دست می‌آید؟
۱) کیفیت تغذیه   ۲) مشاوره روانی   ۳) یادگیری   ۴) عوامل مادرزادی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
بسیاری از توانمندی‌های جسمانی و شناختی به موازات افزایش سن کودکان از طریق مختلف به یادگیری نیاز دارند.

۴۹- تفاوت توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان چگونه است؟

- (۱) ملموس و عینی‌تر
(۲) اغراق‌آمیز
(۳) سازگاری کم‌تر نسبت به مسائل پیرامون
(۴) گزینشی‌تر و تمرکز بر اطلاعات مرتبط

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است، به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند. و با ضرورت‌های تکلیف‌موردنظر، بهتر سازگار می‌شوند.

۵۰- یکی از ویژگی‌های مهم دوره نوجوانی چیست؟

- (۱) رشد ناگهانی
(۲) خود مرکز بینی
(۳) لبخند اجتماعی
(۴) بازی‌های انفرادی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی، ناگهانی بودن آن است. یعنی اندازه بدن به سرعت افزایش می‌یابد و تناسب بدن به سرعت تغییر می‌کند.